

СУТНІСТЬ ТА ПРОЯВИ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Кушка П.А., асп.

Науковий керівник – д-р екон. наук, доц. **І.Б. Яців**

Львівський національний аграрний університет

Проблема соціальної відповідальності підприємств останнім часом набуває все більшої актуальності. Великі агрохолдинги та невеликі аграрні бізнеси переосмислюють своє функціонування і формують нові стратегії, що дозволили б їм краще реагувати на потреби споживачів, партнерів, суспільства та довкілля. Принципи соціальної відповідальності стають однією зі складових успішної стратегії, що зміцнює імідж і репутацію сільськогосподарських підприємств, приваблює клієнтів та утримує найкращий персонал. Соціальна відповідальність підприємств сьогодні – це основний чинник формування корпоративної стратегії, яка пов'язана з добровільно узятими на себе соціальними зобов'язаннями щодо зацікавлених груп і суспільства в цілому. Ця концепція активно розвивається у всьому світі в різних формах і проявах, але не набула ще достатнього поширення серед сільськогосподарських підприємств України.

Соціальна відповідальність у секторі сільськогосподарських товаровиробників – складне та багатоаспектне поняття. Поширеним є міркування, що це зобов'язання, які добровільно беруть на себе сільськогосподарські підприємства, у тому числі сімейні ферми, для вирішення суспільно значущих проблем, як у межах самої бізнес-спільноти, так і за її межами, тобто на виробничому, муніципальному, регіональному, національному та глобальному рівнях. З іншого боку соціальна відповідальність – це політика конкретного сільськогосподарського підприємства, згідно з якою воно має враховувати інтереси суспільства, розуміти вплив власних дій та рішень на довкілля, споживачів, менеджерів, працівників, контрагентів, партнерів та інших учасників.

Можемо розглянути поняття соціальної відповідальності сільськогосподарських підприємств з іншого ракурсу як добровільний внесок аграрного бізнесу в розвиток суспільства в соціальній, економічній і екологічній площинах, що пов'язано з основною діяльністю конкретного аграрного підприємства. У загальному розумінні корпоративна соціальна відповідальність – це довгострокове зобов'язання сільськогосподарського підприємства поводитися етично та сприяти економічному розвитку, одночасно покращуючи якість життя працівників, їх родин, сільської громади та сільських територій загалом.

Для українського агробізнесу проблематика соціальної відповідальності є новою і, відповідно, недостатньо розробленою як у теоретичному, так і в прикладному аспектах. З огляду на це актуальним є дослідження питань економічного стимулювання формування соціальної відповідальності сільськогосподарських підприємств. Зокрема, особливі уваги потребують питання впровадження концепцій соціальної відповідальності для: забезпечення конкурентних переваг сільськогосподарських підприємств, підвищення рівня життя селян, забезпечення екологічної безпеки, ефективного і бережливого використання природних ресурсів, сприяння співпраці сільськогосподарських підприємств із місцевою громадою, розбудови партнерства між приватним бізнесом та державним сектором для реалізації загальнодержавних і регіональних стратегій соціально-економічного розвитку.

Через залучення соціальних і екологічних аспектів у діяльність сільськогосподарських підприємств на засадах добровільності та взаємодії між різними зацікавленими сторонами забезпечується:

- на рівні підприємства – низка конкурентних переваг для сільськогосподарських підприємств: ширший доступ до капіталу та ринку, більші обсяги продажу та прибутків, покращені процеси прийняття рішень та управління ризиками, економія операційних витрат, зростання продуктивності та якості продукції, ефективна база людських ресурсів, міцна репутація, більша лояльність покупців тощо;

- на рівні суспільства – підвищення рівня життя громадян, рівня екологічної безпеки, ефективності і бережливого використання природних ресурсів, сприяння співпраці агробізнесу з місцевою спільнотою. Чим вища соціальна відповідальність сільськогосподарських підприємств, тим краща якість життя селян;

- на рівні держави – розбудова партнерства між приватними сільськогосподарськими підприємствами та державним сектором в межах реалізації загальнодержавних та регіональних стратегій соціально-економічного розвитку (зокрема, стратегії енергозбереження, інноваційного розвитку тощо).

Реалізація соціальної відповідальності сільськогосподарських підприємств відбувається в декілька етапів.

Перший етап – базовий. Він містить у собі початкові передумови для подальшого формування соціально відповідальної поведінки сільськогосподарського підприємства. На цьому етапі головним принципом є повне виконання підприємством усіх зобов'язань у межах вимог сформульованих законодавством.

На другому етапі соціальної відповідальності сільськогосподарське підприємство реалізує соціальні ініціативи. У якості головного пріоритету передбачає проведення заходів соціальної відповідальності, що будуть мати позитивний вплив на економічні результати сільськогосподарського підприємства. Цей рівень передбачає забезпечення персоналу сільськогосподарського підприємства не тільки належними умовами праці, але і адекватними умовами існування

Третій етап соціальної відповідальності передбачає реалізацію заходів, економічна вигода від яких не є очевидною. Зокрема це такі суспільно значущі форми соціальної активності як підтримка історичних пам'яток, впорядкування громадських просторів на сільських територіях, організація культурних та спортивних заходів. Залежно від того, наскільки системно сільськогосподарське підприємство займається соціальними заходами, і залежно від глибини зв'язку між соціальними ініціативами та основними бізнес-процесами сільськогосподарського підприємства, можна виділити два підходи до соціальної діяльності: благодійний та комерційний. Відповідно до комерційного підходу, соціальна діяльність сільськогосподарського підприємства пов'язується з досягненнями її бізнес-цілей.

ОФШОРНІ ЗОНИ ЯК БЕЗПОДАТКОВІ ГАВАНІ ДЛЯ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ

Мединська Т. В., канд. екон. наук, доц.

Проказюк М. Ю., здоб. ВО

Львівський торговельно-економічний університет

З метою успішного функціонування бізнесу в сучасних умовах з метою отримання прибутків та мінімізації сплати податків, часто вдаються до способів використання безподаткових гаваней як зон з низьким рівнем оподаткування, тобто офшорних зон. Офшорами називають компанії, зареєстровані не в тій країні, де вони працюють, а в одній з офшорних зон, що складають понад сотні країн світу, де діє інше законодавство, зменшені ставки податків на прибуток та приховуються справжні власники бізнесу.

До країн, які входять до складу офшорних зон для України станом на 2021 рік згідно законодавства відносять [1]:

1. Британські залежні території: Острів Гернсі, Острів Джерсі, Острів Мен, Острів Олдерні;